

2016

VÝROČNÍ ZPRÁVA

O ČINNOSTI A HOSPODAŘENÍ

ZPRACOVÁNA: 2. 5. 2017
ZPRACOVALI: MGR. JAN BLAŽEK
ING. HANA URBANOVÁ

ŘEDITEL ÚAPPSZČ, v. v. i.: MGR. JAN BLAŽEK (DO 30. 5. 2017)
MGR. PETR LISSEK (OD 1. 6. 2017)

RADOU INSTITUCE SCHVÁLENA DNE: 17. 6. 2017
PŘEDSEDA RADY INSTITUCE: MGR. JAN BLAŽEK

DOZORČÍ RADOU PROJEDNÁNA DNE: 23. 6. 2017
PŘEDSEDA DOZORČÍ RADY: MGR. PETR ČECH

Ústav archeologické památkové péče
severozápadních Čech, v. v. i.

JANA ŽIŽKY 835, 43401 MOST

IČO: 47325011

OBSAH

Vychází z doporučení hromadného dopisu předsedy AV ČR 6084/SPO/08 z 5. března 2008.

I. ORGÁNY A STRUKTURA ÚAPPSZČ, v. v. i.	1
I.1. VÝCHOZÍ SLOŽENÍ ORGÁNŮ PRACOVISTĚ	1
I.2. ZMĚNY VE SLOŽENÍ ORGÁNŮ	2
I.3. INFORMACE O ČINNOSTI ORGÁNŮ	2
I.4. INFORMACE O ZMĚNÁCH ZŘIZOVACÍ LISTINY	5
I.5. ORGANIZAČNÍ A PERSONÁLNÍ STRUKTURA ÚAPPSZČ, v. v. i.	5
II.1. OBECNÉ VYMEZENÍ ČINNOSTI A STRUKTURA ÚAPPSZČ, v. v. i.	6
II.2. VÝZKUMNÁ KONCEPCE INSTITUCE A GRANTOVÉ PROJEKTY	6
II.3. HLAVNÍ VÝSLEDKY A VÝSTUPY ČINNOSTI V ROCE 2016	10
II.4. PUBLIKAČNÍ ČINNOST ÚAPPSZČ, v. v. i.	11
II.5. VĚDECKÉ A DOZORČÍ RADY (KROMĚ ÚAPPSZČ, v. v. i.)	12
II.6. ZPRACOVÁNÍ A ŠÍŘENÍ VĚDECKÝCH INFORMACÍ	12
II.7. PAMÁTKOVÁ PÉČE V ÚAPPSZČ	13
II.8. PEDAGOGICKÁ ČINNOST	13
II.9. ORGANIZACE KONFERENCÍ A ÚČAST NA NICH	13
II.10. MEZINÁRODNÍ PROJEKTY A SPOLUPRÁCE	15
II.11. POPULARIZAČNÍ ČINNOST	17
III. HODNOCENÍ DALŠÍ A JINÉ ČINNOSTI	19
IV. INFORMACE O VEDENÍ ÚČETNICTVÍ	19
V. FINANČNÍ INFORMACE	19
VI. PŘEDPOKLÁDANÝ VÝVOJ ČINNOSTI ÚAPPSZČ, v. v. i.	19
VII. AKTIVITY V OBLASTI OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	19
VIII. AKTIVITY V OBLASTI PRACOVNĚPRÁVNÍCH VZTAHŮ	20

Příloha – Zpráva nezávislého auditora

I. ORGÁNY A STRUKTURA ÚAPPSZČ, v. v. i.

I.1. VÝCHOZÍ SLOŽENÍ ORGÁNŮ PRACOVIŠTĚ

ŘEDITEL PRACOVIŠTĚ

Na základě usnesení Rady Ústeckého kraje č. 33/104R/2012 ze dne 23. května 2012 dle ustanovení §59 odst. 1 písm. i) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích ve znění pozdějších předpisů, v souladu s ustanovením §15 písm. h) a §17 odst. 2 zákona č. 341/2005 Sb. o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů, na návrh rady instituce na základě výběrového řízení byl s účinností od 1. června 2012 jmenován Mgr. Jan Blažek ředitelem ÚAPPSZČ, v. v. i.

RADA ÚAPPSZČ, v. v. i.

Volba rady instituce proběhla 20. března 2012.

Složení:

interní členové:

Mgr. Petr Lisek – *předseda Rady ÚAPPSZČ, v. v. i.*

Mgr. Jan Blažek

MUDr. et. Bc. Kryštof Derner

Mgr. Marek Půlpán

externí členové:

Mgr. Michal Ernée, Ph.D. (AÚ AV ČR Praha, v. v. i.)

PhDr. Petr Holodňák (Regionální museum K. A. Polánka v Žatci)

PhDr. Ing. Lubor Smejtek, Ph.D. (ÚAPP stř. Čech, v. v. i.)

Tajemnicí Rady ÚAPPSZČ byla dne 10. prosince 2015 jmenována Ing. Šárka Martinková.

DOZORČÍ RADA ÚAPPSZČ, v. v. i.

Dozorčí rada v níže uvedeném složení pracuje od roku 2013.

Složení:

PhDr. Václav Hofmann – *předseda Dozorčí rady ÚAPPSZČ, v. v. i.*

Ivana Božíková

PaedDr. Petr Brázda

PhDr. Miroslav Dobeš Ph.D.

Jitka Sachetová

Tajemnicí Dozorčí rady ÚAPPSZČ byla dne 30. června 2015 jmenována Ing. Hana Urbanová.

I.2. ZMĚNY VE SLOŽENÍ ORGÁNŮ

Během roku 2016 nedošlo ke změnám ve složení orgánů ÚAPPSZČ.

ŘEDITEL PRACOVIŠTĚ

Beze změny.

RADA ÚAPPSZČ, v. v. i.

Beze změny.

DOZORČÍ RADA ÚAPPSZČ, v. v. i.

Beze změny.

I.3. INFORMACE O ČINNOSTI ORGÁNŮ

Ředitel ÚAPPSZČ již v roce 2007 jmenoval dva své zástupce a stanovil strukturu útvarů ÚAPPSZČ. Stejně jako v předchozích letech i v roce 2016 s jednotlivými útvary projednával jejich odborné zaměření a plánované projekty. Pravidelně se také jako host zúčastňoval jednání Dozorčí rady ÚAPPSZČ, v. v. i.

Rada ÚAPPSZČ, v. v. i. zasedala v roce 2016 ve dnech 21. června a 15. prosince.

První zasedání Rady instituce v roce 2016 se konalo dne 21. června. Zúčastnili se ho všichni členové Rady.

Během zasedání předložil ředitel Mgr. Jan Blažek Radě „Výroční zprávu o činnosti a hospodaření za rok 2015“ včetně přiložené auditorské zprávy. Členové Rady měli možnost se s jejím zněním seznámit již před jednáním. Výroční zpráva byla jednomyslně schválena.

Mgr. Jan Blažek seznámil Radu s návrhem rozpočtu ÚAPPSZČ, v. v. i. na rok 2017. Ten byl všemi členy schválen.

Členové RI byli obeznámeni se stížností Ing. Milana Farského, která byla adresována Ministerstvu kultury ČR, následně pak i Krajskému úřadu Ústeckého kraje, odkud byla postoupena Odborem kultury a památkové péče Radě instituce ÚAPPSZČ, v. v. i. MUDr. et. Bc. Kryštof Derner a Mgr. Petr Lissek členy RI informovali o skutečnosti, že nabídnutá spolupráce mezi panem Ing. M. Farským a týmem projektu ArchaeoMontan při ÚAPPSZČ, v. v. i. byla z jeho strany odmítnuta (mělo se jednat o společnou terénní prospekci jím objevených lokalit, jejíž realizace byla podmíněna schválením v té době připravovaného pokračování projektu ArchaeoMontan).

Členové RI schválili úkoly pro rok 2017. Dále byli Mgr. Janem Blažkem seznámeni s havarijním stavem střechy budovy ÚAPPSZČ, v. v. i. a podrobným projektem její rekonstrukce. Vzhledem

k možnosti dramatického zhoršení stavu střechy dospěli k doporučení provést rekonstrukci střechy dle předloženého projektu. Mgr. Jan Blažek dále informoval o přípravné fázi projektu „Missing link“, který bude zaměřen na počátky metalurgie a jejich historickou roli v našem prostoru. Mgr. Petr Lissek informoval o pokračování projektu ArchaeoMontan a o úkolech, který v jeho rámci řeší tým pracovníků ÚAPPSZČ, v. v. i., stejně jako informoval o organizaci konference na téma středověké hornictví a vydání monografie.

Mgr. Jan Blažek a Mgr. Petr Lissek společně informovali o závěrečné sezóně a výsledcích projektu „Nedestruktivní geofyzikální výzkumy významných a ohrožených archeologických lokalit v Ústeckém kraji“. Výstupem projektu bude monografie

Mgr. Marek Půlpán podal zprávu o průběhu a pokračování projektu výzkumu ohroženého pohřebiště ze starší doby římské v Nezabylicích, který probíhá ve spolupráci s Oblastním muzeem v Chomutově a Univerzitou v polském Rzesowě.

Na jednání dne 15. prosince se sešlo šest členů Rady – omluven byl Mgr. Michal Ernée, Ph.D. Ředitel Mgr. Jan Blažek radu seznámil se změnami v rozpočtu na 2017. Ten byl schválen všemi přítomnými členy.

Mgr. Petr Lissek obeznámil členy rady s průběhem volby nové RI na další pětileté období: předložit návrhy kandidátů do 16. 12. 2016, volby 10. 1. 2017 a zasedání nově zvolené Rady 24. 1. 2017.

Mgr. Jan Blažek informoval o vydání publikací v listopadu 2016. Za první publikace Líšřany a jejím představení předchozího dne v muzeu v Lounech. A za druhé publikace Oltářník autorů Milana Sýkory a Ivana Lehkého pojednávající o středověkém hradě v Českém středohoří. Ve stejné řadě ještě vyjde hrad Kalich a hrad Panna. Dále zmínil dokončovací práce na monografii PhDr. Evy Černé o středověkém sklářství v Krušných horách. MUDr. et. Bc. Kryštof Derner a RNDr. Jana Kuljavceva Hlavová v roce 2017 dokončí publikaci k rozsáhlému výzkumu raně středověkého pohřebiště v Mlékojedech.

Rada instituce schválila jednorázové odměny pro externí členy rady, aby jim byly kompenzovány cestovní náklady spojené s jejich činností v RI.

Mgr. Jan Blažek dále informoval o ukončení opravy střechy. Tuto informaci hodnotili členové rady velice kladně a velmi kvitovali dobře odvedenou práci stavební firmy Elmals, s. r. o. Ředitel rovněž informoval o dvou neúspěšných žádostech o dotaci na realizaci této akce adresovaných na Fond hejtmana Ústeckého kraje.

Mgr. Petr Lissek pojednal o připravovaném sloučení archeologické internetové databáze IDAV s Archeologickou mapou Čech, které připravuje Archeologický ústav AV ČR.

Dozorčí rada

V období od 1. ledna do 31. prosince 2016 se uskutečnila dvě zasedání dozorčí rady, z toho jedno formou per rollam. Zasedání se konala: dne 28. června 2016 a v termínu 15.-21. prosince 2016. Všechna zasedání se uskutečnila v řádném termínu a jako host se jich účastnil ředitel Ústavu Mgr. Jan Blažek.

Zasedání dne 28. června 2015 se zúčastnili: PhDr. Václav Hofmann, PhDr. Miroslav Dobeš, Jitka Sachetová. Omluveni byli: Ivana Božíková a PaedDr. Petr Brázda.

Mgr. Blažek Radu informoval o Zprávě nezávislého auditora za rok 2015. Výrok auditora „bez výhrad“ vzala rada na vědomí. Dále byla rada informována o hospodářském výsledku za rok 2015, jehož výše činila – 411.000 Kč. Předseda DR doporučil tuto ztrátu uhradit z rezervního fondu organizace, což rada jednomyslně schválila. Ředitel Ústavu stručně shrnul obsah Výroční zprávy, která byla schválena radou instituce 21.6.2016. DR vzala zprávu bez výhrad na vědomí.

Mgr. Blažek informoval o konci svého funkčního období ke konci května 2017. Dozorčí rada se usnesla, že současný ředitel Ústavu Mgr. Blažek podnikne veškeré kroky nutné k volbě nové rady instituce. Ta poté vybere nového ředitele, kterého doporučí zřizovateli ke jmenování. To vše do konce února 2017.

Dále ředitel shrnul prozatímní stav hospodaření ústavu v roce 2016.

Předseda DR navrhl odměnu ředitele. DR odměnu jednomyslně schválila.

Dále Mgr. Blažek radě předložil dva dokumenty, které již schválila rada instituce. Prvním dokumentem byly Hlavní úkoly ÚAPPSZČ, v. v. i. pro rok 2017. Ředitel s nimi radu stručně seznámil. DR vzala dokument bez výhrad na vědomí. Dále předložil Rozpočet ÚAPPSZČ, v. v. i. na 2017. Předseda DR doporučil rozpočet poopravit – zahrnout již úhradu ztráty z rezervního fondu. Nakonec ředitel Ústavu informoval o havarijním stavu střechy; o mykologickém posouzení krovů, které proběhlo; o vypracování podrobného projektu včetně rozpočtu rekonstrukce a také o již proběhlé výzvě k podání nabídek na rekonstrukci i o již proběhlém otevření obálek s nabídkami. DR doporučila informovat se, zda lze provést financování rekonstrukce z Fondu reprodukce majetku. DR doporučila řediteli, aby se obrátil s žádostí o příspěvek na rekonstrukci na vedení Ústeckého kraje. DR neměla námitek proti rekonstrukci střechy firmou ELMALS, s.r.o.

V termínu 15.-21. prosince 2016 zasedala Dozorčí rada formou per rollam.

Radě byl předložen k vyjádření dokument „Rozpočet ÚAPPSZČ, v. v. i. pro rok 2017“. Jednání se zúčastnili všichni členové Dozorčí rady. Ti vyslovili souhlas s předloženým dokumentem. Dokument „Rozpočet ÚAPPSZČ, v. v. i. pro rok 2017“ tak byl Dozorčí radou přijat a schválen bez připomínek.

I.4. INFORMACE O ZMĚNÁCH ZŘIZOVACÍ LISTINY

V roce 2016 beze změny.

Zřizovací listina ÚAPPSZČ byla vydána Ústeckým krajem 19. dubna 2006 s platností od 1. ledna 2007 (na základě rozhodnutí Zastupitelstva Ústeckého kraje č. 24/11Z/2006). Úplné znění zřizovací listiny (Usnesení Zastupitelstva Ústeckého kraje č. 26/13Z/2010, ze dne 31. března 2010), včetně všech vydaných dodatků, je od března 2010 k dispozici v Rejstříku veřejných výzkumných institucí na <http://rvvi.msmt.cz>.

I.5. ORGANIZAČNÍ A PERSONÁLNÍ STRUKTURA ÚAPPSZČ, V. V. I.

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

Během roku 2016 nedošlo v organizační struktuře k žádným změnám.

Již v roce 2007 jmenoval ředitel ÚAPPSZČ své zástupce – *Mgr. Petr Lisek*, zástupce ředitele pro terénní výzkum a vnější vztahy (útvary odborný a informačně-spisový) a *RNDr. Jana Kuljavceva Hlavová*, zástupce ředitele pro vnitřní vztahy (útvary dokumentační a technicko-provozní).

ÚAPPSZČ je strukturován do pěti útvarů. Útvary jsou celky s funkcí odbornou (koordinace výzkumu), dokumentační (geodézie, laboratoř, dokumentace), informační a spisovou (evidence výzkumů a nálezů, archiv), technickou a provozní (údržba a správa, autoprovoz) a administrativní (personální administrativa, účtárna a sekretariát).

PROFESNÍ STRUKTURA

V roce 2016 zaměstnával ÚAPPSZČ průběžně 30 pracovníků, jejichž celkové kapacity činily 30 pracovních úvazků. Z tohoto počtu bylo 11 odborných pracovníků nebo vysokoškolských pracovníků ve výzkumu (10 archeologů a 1 přírodovědec – antropolog), 2 administrativní pracovníci, 3 dokumentátoři a 1 technik na archeologickém výzkumu; ostatní tvoří technické a dokumentační složky pracoviště (3 pracovníci laboratoře, 1 vedoucí laboratoře, 4 kreslíči, 1 geodet, 1 řidič, 1 archeologický dělník, 2 uklízečky). Uklízečky byly zaměstnávány současně po dobu 1 měsíce – jedna končila pracovní poměr a vybírala si dovolenou, druhá za tuto pracovníci do pracovního poměru nastupovala. Z celkového počtu zaměstnanců byly 3 pracovníci v roce 2016 na mateřské dovolené.

ZAŘAZENÍ DO KVALIFIKAČNÍCH STUPŇŮ

Dosud nebyl vypracován kariérní řád ÚAPPSZČ, který by umožnil pružnější zařazování odborných pracovníků do kvalifikačních stupňů.

VĚDECKÉ A PEDAGOGICKÉ HODNOSTI

Mezi odbornými pracovníky ÚAPPSZČ nebyli v roce 2016 nositelé vědeckých a pedagogických hodností. Jeden odborný pracovník je zapojen do doktorandského studia.

II. HODNOCENÍ HLAVNÍ ČINNOSTI

II.1. OBECNÉ VYMEZENÍ ČINNOSTI A STRUKTURA ÚAPPSZČ, v. v. i.

Hlavní činností ÚAPPSZČ je **vědecký výzkum** (terénní i teoretický) v oblasti archeologie a návazných oborů; zpracování a šíření vědeckých informací v daných oborech; působení v rámci dílčích segmentů archeologické památkové péče a pedagogická činnost. Vědecký výzkum ÚAPPSZČ se zabývá obdobím pravěku až středověku, příp. novověku. Svou činností ÚAPPSZČ zasahuje do všech oblastí studia archeologických pramenů, od terénního výzkumu přes analýzu artefaktů a ekofaktů až po zobecňující modely minulých společností.

Terénní výzkum ÚAPPSZČ provádí zpravidla na území Ústeckého kraje, podle potřeby však stávající dohoda o podmínkách provádění archeologického výzkumu umožňuje působení i na území Karlovarského kraje. V terénním výzkumu uplatňuje jak metody archeologického odkryvu, tak nedestruktivní postupy (např. letecké snímkování, povrchový průzkum). Pro výzkum pramenů v terénu i mimo terénní kontext disponuje ÚAPPSZČ dostatečným technickým i personálním vybavením.

II.2. VÝZKUMNÁ KONCEPCE INSTITUCE A GRANTOVÉ PROJEKTY

Vědecký výzkum v ÚAPPSZČ je i nadále financován prostřednictvím Institucionální podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace na základě usnesení Zastupitelstva Ústeckého kraje ze dne 25. 6. 2014 č. 192/17Z/2014.

Koncepce výzkumné činnosti byla zpracována pro léta 2015–2019 a byla přijata zřizovatelem ÚAPPSZČ, v. v. i. Podle ní jsme tedy opakovaně institucionálně financováni od počátku roku 2015, a institucionální podpora zajišťuje ústavu průběžné financování odborné činnosti v letech 2015–2019. Vyhodnocení, mimo běžné kontroly po jednotlivých rocích řešení, proběhne po skončení, tedy v lednu 2020 (bude vypracována zpráva).

Koncepce odborné činnosti Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, v. v. i. na roky 2015 až 2019

Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech, veřejná výzkumná instituce, zajišťuje již šedesát let výkon archeologické památkové péče v severních Čechách. Jeho hlavním úkolem je záchrana a ochrana archeologického kulturního dědictví na území Ústeckého kraje. Realizace tohoto státního zájmu se řídí platnou legislativou, zejména Zákonem o státní památkové péči č. 20/1987 Sb. ve znění pozdějších změn a Úmluvou o ochraně archeologického dědictví vydanou Radou Evropy (č. 143/1992, tzv. Maltská konvence). Podrobnosti terénní činnosti ústavu jsou definovány smlouvou mezi ústavem a Akademií věd ČR.

Struktura činnosti Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, v. v. i.

- odborný servis pro státní správu a stavebníky (vydávání odborných stanovisek),
- správa a digitalizace archivu nálezových zpráv a dalších primárních pramenů,
- podíl na správě a aktivní užívání Internetové databáze terénních archeologických výzkumů (IDAV),
- realizace opatření pro legislativní ochranu území s archeologickými nálezy (statní archeologický seznam),
- podíl na tvorbě Archeologické databáze Čech (databáze všech archeologických nalezišť a výzkumů),
- koordinace výkonu archeologické památkové péče v Ústeckém kraji ve spolupráci s Archeologickým ústavem AV ČR, prostřednictvím Komise pro severočeskou archeologii.
- realizace záchranných archeologických výzkumů nalezišť a nálezů ohrožených stavební či jinou činností. Tato stěžejní činnost organizace představuje vysoce odbornou práci, jejíž součástí je:
  - provádění odborného dozoru staveb, záchrana narušených archeologických objektů a situací, jejich dokumentace a zpracování této dokumentace do podoby trvalého záznamu, dále geodetické zaměření v terénu, aplikace nedestruktivních metod výzkumu, evidence a laboratorní zpracování nálezů, jejich základní konzervaci, odběr a základní vyhodnocení vzorků ekofaktů a vyhotovení závěrečné zprávy o výzkumu pro objednatele (stavebníka), vyhotovení hlášení o archeologické akci do Archeologické databáze Čech, vyhotovení nálezové zprávy a její uložení do archivu ÚAPPSZČ, v. v. i. a archivu Archeologického ústavu AV ČR, archivace primární dokumentace.
- vědecký výzkum financovaný prostřednictvím národních a evropských grantů na rozvoj vědy a výzkumu.
- publikační činnost zahrnující vydávání monografií a sborníků v ediční řadě „Příspěvky k pravěku a rané době dějinné severozápadních Čech“ a „Prameny k dějinám archeologie v severozápadních Čechách“.
- publikace výsledků výzkumu v odborných periodících.
- pravidelná účast odborných pracovníků na tuzemských a mezinárodních konferencích.
- realizace terénních badatelských výzkumů.
- dálkový průzkum země metodou letecké archeologie a leteckého laserového skenování.
- publikace výsledků výzkumu prostřednictvím médií a webových stránek organizace www.uappmost.cz
- realizace samostatných výstavních projektů a spolupráce na výstavách s dalšími kulturními institucemi Ústeckého kraje České republiky a Svobodného státu Sasko.
- popularizace archeologie a archeologických památek formou přednášek pro školní mládež.

Základní úkoly Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, v. v. i. 2015-2019

Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech, v. v. i. v Mostě dnes zaměstnává 27 pracovníků a vykonává archeologickou památkovou péči pro oblast Ústeckého kraje. Organizace poskytuje podmínky pro záchrannou archeologickou činnost a vědecké bádání 11 archeologům a svou šedesátiletou historií patří mezi nejstarší samostatná archeologická pracoviště v České republice. Cílem organizace je v následujícím období 2015-2019 rozvíjet dosavadní strukturu činnosti (viz. kap. II.) a zaměřit se především na níže uvedenou problematiku.

1. Pokračovat v intenzivních terénních aktivitách na území celého Ústeckého kraje, a to na systematických (badatelských), předstihových a záchranných archeologických výzkumech. Pozornost věnovat mimo jiné výzkumům v ohrožených oblastech, jakými jsou např. Krušné hory, předpolí dolů na Mostecku, Chomutovsku a Teplicku, jádra měst, intravilány obcí, hradní sídla či mnohá jiná dlouhodobě či jednorázově ohrožená naleziště.
2. Pokračovat ve zpracovávání záchranných výzkumů, zejména novějších, jejich prezentace a publikace formou periodika či monografie. Pro tyto potřeby dnes existuje redakční rada ústavu, která pravidelně probírá a hodnotí ediční záměry.
3. Rozvoj použití nedestruktivních postupů v archeologii. Využít a rozvinout získané znalosti a data z oblasti dálkového průzkumu země, tj. letecká archeologie a nověji ALS (letecké skenování krajiny). Nadále vést databázi leteckých snímků nalezišť a lokalit.
4. Archiv nálezových zpráv a hlášení. Pokračovat v jeho vedení, včetně údržby a rozšiřování databáze PIAN (Prostorová identifikace archeologických nalezišť), spolupráce s centrální Archeologickou databází Čech v Archeologickém ústavu AV ČR v Praze.
5. Zapojení do mezinárodních projektů na podporu rozvoje archeologického bádání v jednotlivých obdobích a oblastech. Pořádání konferencí a pracovních setkání k řešení rozličných aktuálních či dlouhodobých otázek z archeologie a příbuzných či pomocných oborů.
6. Publikační činnost, včetně vydávání ústavního sborníku a monografií.
7. Popularizační činnost, včetně pořádání výstav či spolupráce na jejich pořádání.
8. Publikace novinek a informací na ústavních webových stránkách.

Výzkumné úkoly institucionální podpory Ústeckého kraje 2015-2019

Institucionální podpora poskytovaná veřejné výzkumné instituci Ústeckého kraje Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech umožňuje vykonávat na území Ústeckého kraje kvalitní a efektivní archeologickou památkovou péči a ochranu archeologického kulturního dědictví, které je v majetku Ústeckého kraje. Institucionální podpora je zároveň jedinou zárukou koncepčního rozvoje této veřejné výzkumné instituce.

Rada instituce ÚAPPSZČ, v.v.i. složená z odborníků v oblasti archeologické památkové péče, vědy a výzkumu doporučuje zaměřit rozvoj Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, v.v.i. v letech 2015-2019 ve čtyřech základních oblastech, kterými jsou:

1. Studium pravěku, rané doby dějinné a středověku severozápadních Čech v Ústeckém kraji.
2. Mezinárodní spolupráce ÚAPPSZČ, v. v. i.
3. Ochrana archeologického kulturního dědictví
4. Inovace v oblasti technického zpracování archeologického materiálu

ad 1. Studium pravěku, rané doby dějinné a středověku severozápadních Čech v Ústeckém kraji

Charakteristika Ústeckého kraje z hlediska archeologie pravěku

Území Ústeckého kraje patřilo v pravěku díky příznivým přírodním podmínkám k nejhustěji osídleným oblastem Čech. V nížinné („zemědělské“) části jsou zastoupeny prakticky všechny archeologické kultury českého pravěku, počínaje starší dobou kamennou (paleolit) a konče (pracovně) dobou stěhování národů v polovině 6. století n. l. České středohoří bylo osídleno sporadicky, vedly však přes ně dálkové obchodní stezky do Saska a z jeho kopců pocházejí jak keramické nálezy a nádoby, tak kamenné, bronzové a železné nástroje i zbraně, interpretované jako tzv. cestovní obětiny a oběti božstvům hor. V Krušných horách byl rýžován cín, od doby halštatské (6. stol. př.n.l.) těžena železná ruda a vedly přes ně obchodní cesty, osídleny však nebyly. Oproti středověku je pravěký vývoj odlišný jistou diskontinuitou, danou vznikem, vývojem a regrese každé archeologické kultury či změnou etnika. S výjimkou starší a střední doby kamenné a doby laténské disponuje ústav specialisty na ostatní kultury či období a na průřezová témata (např. krajinná archeologie, bronzová industrie a metalurgie, antropologie).

Charakteristika Ústeckého kraje z hlediska archeologie středověku

Oblast Ústeckého kraje je rozdělena do třech tradičních sídelních oblastí tvořených nížinnou krajinou v povodí Labe, Ohře a Bíliny. Tyto oblasti, kontinuálně osídlené již od pravěku, tvoří pochopitelně i základní osu osídlení středověkého. S postupným průnikem slovanského etnika od 6. stol. na území Čech, kde se později konstituovalo české knížectví a byly dány základy dnešního moderního státu, byla osídlena i oblast Ústeckého kraje. Nezastupitelnou úlohu v poznání této etapy českých dějin zaujímá právě archeologie. Poznání, založené hlavně na výsledcích výzkumů hradišť a otevřených sídlišť, dokládá mimořádný význam severozápadních Čech pro raně středověký vývoj českého státu. S rozvojem osídlení, které šlo do zlomové etapy v období vrcholného středověku, byla při tzv. vnitřní kolonizaci osídlena další místa regionu a vytvořena poměrně hustá sídelní síť vázaná na centrální přemyslovská hradiště (Litoměřice, Žatec, Bílina, Děčín, Ústí nad Labem). Vrcholný středověk přináší pro širší oblast střední Evropy řadu změn, které se i v námi sledovaném kraji projevují založením královských měst (Litoměřice, Děčín, Ústí nad Labem, Most, Žatec, Louny a Kadaň), celé řady měst poddanských a vesnických sídel. Obrovskou změnu prodělává i krajina jako celek. Stabilní osídlení se díky demografickému a hospodářskému růstu rozšiřuje do vyšších poloh, kde jsou zakládána vesnická sídla v dříve zalesněných území horské krajiny pohraničního hvozdu (Krušné hory, Labské pískovce). Toto období je obecně spjato s dynamickým rozvojem řemesel a technologií. Evropského významu v té době dosahuje produkce stříbra, mědi a cínu z krušnohorských ložisek a produkce skla středověkých sklářských hutích v Krušných a Lužických horách. Tehdy utvářená sídelní struktura, později již jen nemnoho dotvářená vznikem některých venkovských sídel a horních měst v Krušných horách, je v podstatě totožná se současnou. Proto se často v prostředí současných sídel, ale i v horských oblastech setkáváme s cenným archeologickým terémem a památkami, které jsou často ohrožené stavební činností.

Koncepce vědecké a publikační činnosti v oblasti studia pravěku, rané doby dějinné a středověku severozápadních Čech v Ústeckém kraji 2015-2019

Pramennou základnu pro studium a vědecké bádání odborných pracovníků Ústavu archeologické památkové péče, v. v. i. v oblasti Ústeckého kraje tvoří přibližně z 90% data ze záchranných archeologických výzkumů, zbývající podíl připadá na výsledky nedestruktivních průzkumů archeologických nalezišť a výsledky dálkové průzkumu země formou letecké archeologie a leteckého laserového skenování. Určitou prioritou mezi úkoly výzkumu 2015-2019 musí být tedy vědecké zhodnocení výsledků záchranných archeologických výzkumů a jejich publikace.

- Hlavním úkolem na roky 2015 až 2019 je vědecké zhodnocení a publikování záchranných archeologických výzkumů v trasách velkých liniových staveb, kterými jsou dálnice D8 a plynovod Gazel. Na obou stavbách, které zahrnují plochu zhruba

750 fotbalových hřišť, bylo objeveno a prozkoumáno několik desítek dosud neznámých archeologických nalezišť, jejichž vyhodnocení a publikování je nezbytné pro řešení řady důležitých otázek pravěkých dějin.

- Dalším důležitým zdrojem hmotných pramenů pro výzkum pravěkých dějin jsou výsledky systematických a již desetiletí kontinuálně probíhajících výzkumů v předpolí hnědouhelných dolů Bílina a Tušimice. Tato extrémně ohrožená krajina doslova mizí před očima. Archeologický záznam stop lidské činnosti zde absolutně zaniká, proto je těmto oblastem věnována značná pozornost a jsou zde prováděny systematické výzkumy, které ovšem generují obrovské množství dat, jejichž zpracování je mimořádně náročné a jejich publikace je velmi důležitá.
- Svě zastoupení mezi vědeckými a publikačními úkoly na roky 2015-2019 musí mít i výsledky desítek menších záchranných archeologických výzkumů. Ty jsou důležité pro studium období středověku a jejich publikace přináší nové poznatky o vývoji středověké hmotné kultury, osídlení, řemesel, těžby nerostných surovin a technologií.

ad 2. Mezinárodní spolupráce ÚAPPSZČ, v. v. i.

Na roky 2015 - 2017 je plánováno pokračování mezinárodního projektu ArchaeoMontan, ve kterém je ÚAPPSZČ, v. v. i. důležitým partnerem. Tento projekt realizovaný v rámci programu přeshraniční spolupráce Cíl 3 a financovaný z Evropského fondu pro regionální rozvoj umožnil odborným pracovníkům instituce zahájit v roce 2012 výzkum dlouho opomíjené problematiky středověkého hornictví v Krušných horách. Aktivní účast v tomto projektu a intenzivní spolupráce se Zemským úřadem pro archeologii v Sasku a dalšími partnery v Sasku a v Čechách má pozitivní vliv na rozvoj odborné činnosti ÚAPPSZČ, v.v.i. Jde především o oblast mezinárodní spolupráce, výměny zkušeností a zavádění nových metod a technologií archeologického výzkumu a archeologické památkové péče. Zásadním přínosem tohoto projektu je především archeologický výzkum a popularizace Krušných hor, jako jednoho z nejvýznamnějších produkčních center stříbra, mědi a cínu v Evropě. Díky aktivitám projektu ArchaeoMontan je výzkum a význam archeologických památek středověkého hornictví v Krušných horách prezentován na řadě odborných mezinárodních konferencí a prostřednictvím médií se s výsledky projektu seznamuje i široká veřejnost. Účast ÚAPPSZČ, v. v. i. v projektu ArchaeoMontan a jeho pokračování v novém dotačním období je prioritním cílem organizace.

ÚAPPSZČ, v. v. i. bude i v následujícím období 2015-2019 spolupracovat s univerzitou v polském Řešově (Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego) na dlouhodobém výzkumu a zpracování ohroženého a mimořádně významného pohřebiště z doby římské na katastru obce Nezabylice (okr. Chomutov). Tradičně dobré a plodné vztahy pojí mostecké pracoviště s Archeologickým ústavem Slovenské akademie vied v Nitře, které chceme nadále rozvíjet.

ad 3. Ochrana archeologického kulturního dědictví

V následujících letech bude aktuálním a velmi potřebným úkolem v oblasti archeologické památkové péče především ochrana archeologických technických památek středověkého hornictví v Krušných horách. Jedním z důležitých výsledků projektu ArchaeoMontan je objev a výzkum celé řady unikátních archeologických nalezišť, která jsou tvořena movitými i nemovitými pozůstatky středověké těžby a zpracování rud. Tyto technické objekty, jako jsou těžební jámy, šachty, štoly, vodní nádrže a náhony, se nachází většinou v lesních komplexech. Vzhledem ke skutečnosti, že velká část krušnohorských lesů spěje do mýtného věku jsou tyto objekty potencionálně ohroženy především nešetrnou těžbou a výsadbou lesa. Z těchto důvodů bude v první řadě iniciována intenzivnější spolupráce s majiteli lesů a následným krokem bude i snaha o vyhlášení památkové ochrany vybraných a cenných archeologických lokalit. V současné době ÚAPPSZČ, v. v. i. disponuje i velmi efektivním nástrojem pro dokumentaci a následnou památkovou péči archeologických objektů a nalezišť dochovaných v reliéfu krajiny střední části Krušných hor, kterým je digitální model terénu. Tento model, který je odvozen z výsledků dálkového průzkumu země na základě leteckého laserového skenování (Airborne laser scanning) pořídila organizace z prostředků EU v rámci projektu ArchaeoMontan. Výše uvedené úkoly budou dalším a logickým doplňkem úsilí Ústeckého kraje o zápis Krušných hor jako středoevropské montánní krajiny na seznam světového dědictví UNESCO.

ad 4. Inovace v oblasti technického zpracování archeologického materiálu

Ze záchranných archeologických výzkumů je každý rok získáváno velké množství pramenů hmotné povahy, které jsou po dobu technického zpracování ve správě ústavu a po jejím skončení jsou obvykle ukládány v muzeích. Největší část (cca 90 % podle povahy výzkumu i více) tvoří keramika. Náš ústav se již v minulosti zaměřil právě na zpracování keramických nálezů, jejich evidenci a systémy ukládání. Během jednoho roku je u nás zpracováno průměrně 150-200 typizovaných beden (40 x 60 x 32 cm) keramického materiálu, tedy několik set tisíc keramických zlomků a částí. V právě probíhajícím období byla například pořízena z prostředků institucionální podpory Ústeckého kraje technická tiskárna pro popis keramických zlomků, jediné podobné zařízení v archeologickém pracovišti v republice. Díky ní se podařilo výrazně zvýšit efektivitu a rychlost zpracování většiny výzkumů.

V dalších letech se chceme zaměřit na další možnosti zefektivnění zpracování, lepší evidence a úspornějšího trvalého uložení keramických nálezů. V úvahu, ale v závislosti na překotný vývoj v této oblasti se zohledněním aktuálního stavu, připadají například využití QR kódů pro popisy a evidenci keramických celků či například vakuování střepového materiálu, paletování souborů v plastových přepravkách atd. Další problematikou je používání moderních lepidel pro scelování zlomků a částí nádob. V naší oblasti je zpracování velkých keramických souborů obecně na velmi nízké úrovni, to ve svém důsledku může vést k úplnému znehodnocení a ztrátě hodnoty jedněch z nejdůležitějších archeologických pramenů v majetku kraje či státu. Pro inspiraci a zkušenosti se tedy musíme obracet do zahraničí, v úvahu připadá převzetí a přizpůsobení některých poznatků z Německa a Polska. Cílem této části záměru na roky 2015 – 2019 je dokončení a dovybavení stávajícího pracoviště pro zpracování velkého množství keramického materiálu, s přebytkem kapacity, který budeme schopni nabídnout jiným institucím z území Ústeckého kraje. Jednotlivé kroky a pořizování technického vybavení je závislé na vývoji v oboru logistiky a skladování a bude upřesňováno v návrzích hlavních úkolů pro jednotlivé roky, obdobně jako u jiných priorit odborného vývoje ústavu.

Opatření a kontrola plnění výzkumných úkolů institucionální podpory

Výzkumná činnost realizovaná z prostředků institucionální podpory Ústeckého kraje podléhá schvalovacímu procesu Rady instituce Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, v. v. i., která v předstihu schvaluje detailní roční plány výzkumu. Kontrolní činnost zajišťuje pravidelně Dozorčí rada instituce. Kontrolní činnost plnění koncepce výzkumu zajišťuje pravidelně Krajský úřad Ústeckého kraje prostřednictvím pracovníků Odboru kultury a památkové péče. Rada Ústeckého kraje schvaluje závěrečnou zprávu o činnosti dle schválené koncepce a na základě schválení dochází k uvolnění prostředků na další roční období.

HLAVNÍ ÚKOLY PRO ROK 2016

Výzkumy vybrané ke zpracování v roce 2016 (financované z institucionální podpory VaV Ústeckého kraje)

1. Most Velemyšleves, sezóny 2014 a 2015.

Rozsáhlé polykulturní sídliště a pohřebiště, desítky objektů převážně z mladší a pozdní doby bronzové, doby laténské a kostrové hroby starší doby bronzové a eneolitu.

Výstupem NZ.

2. Další výzkumy

Menší akce z center měst (Chomutov – Pražské předměstí, soubor středověkých jímek), hrad Hasištejn (stavební podoba hradu), novější výzkumy v Krušných horách (např. Přísečnice, okr. Chomutov, poloha Kremsiger). Tyto menší výzkumy si zaslouží zvýšenou pozornost, neboť jde často o záchranné výzkumy velmi ohrožených lokalit, které budou s jistotou předmětem výzkumu i v budoucích letech a poznání současného stavu usnadní příští záchranné akce.

Výstupem NZ a odborné články.

II.3. HLAVNÍ VÝSLEDKY A VÝSTUPY ČINNOSTI V ROCE 2016

1. Most Velemyšleves, sezóny 2014 a 2015.

Rozsáhlé polykulturní sídliště a pohřebiště, desítky objektů převážně z mladší a pozdní doby bronzové, doby laténské a kostrové hroby starší doby bronzové a eneolitu. Výstupem: obsáhlá nálezová zpráva.

2. Další výzkumy

Menší akce z center měst (Chomutov – Pražské předměstí, soubor středověkých jímek), hrad Hasištejn (stavební podoba hradu), novější výzkumy v Krušných horách (např. Přísečnice, okr. Chomutov, poloha Kremsiger). Tyto menší výzkumy si zaslouží zvýšenou pozornost, neboť jde často o záchranné výzkumy velmi ohrožených lokalit, které budou s jistotou předmětem výzkumu i v budoucích letech a poznání současného stavu usnadní příští záchranné akce.

Výstupem vydané odborné články, odevzdané zprávy pro investory a nálezové zprávy:

- Třeбенice, okr. Litoměřice, k. ú. Třeбенice a Kololeč – ZAV v roce 2016
- AV středověkého hornického sídliště na Kremsigeru, okr. Chomutov v roce 2013
- Povrchový průzkum středověkého hornického sídliště na Kremsigeru v roce 2012
- Výzkum těžebního a sídelního areálu Kremsiger 2006-2011
- Zpráva o výsledcích povrchových průzkumů v zátopovém území vodní nádrže Přísečnice v letech 2009-2012
- Nové poznatky z archeologického a povrchového průzkumu hradu Hasištejna
- ZAV: Výstavba průmyslových hal v areálu firmy Constellium Extrusions Děčín, s.r.o., Ústecká 751/37, k. ú. Děčín V – Rozbělesy
- ZAV: převis Jugelhöhle, k. ú. Dolní Žleb, okres Děčín
- ZAV na břehu Nechranické přehrady, k. ú. Poláky – Dolany, okr. Chomutov
- ZAV Březno (okr. Chomutov), stavba: Rekonstrukce náměstí a Kaštanové ulice
- AV na předpolí Dolů Nástup Tušimice (k. ú. Březno u Chomutova) v roce 2016
- ZAV na Pražském předměstí v Chomutově v r. 2014
- AV při výměně dlažby ve Švermově ulici v Kadani v roce 2016
- AV při opravě parkánové zdi na ppč. 323 v Kadani v roce 2016

Kontrola plnění úkolů byla provedena dne 8. 12. 2016 (věcná část – PhDr. Petr Novák, Csc.; kontrola existence výsledků v systému RIV – Ing. et Bc. Simona Marešová).

II.4. PUBLIKAČNÍ ČINNOST ÚAPPSZČ, V. V. I.

1. Monografie

- Hrad Oltářík. Textové i fotografické práce zpracovány již v roce 2015, publikace vytištěna a naskladněna v listopadu 2016.
- Líšňany – Hromadný nález ze starší doby bronzové. Autoři Jan Blažek a Petr Novák. Jedná se o publikaci zpracovávající hromadný nález bronzových předmětů z Líšňan u Loun, který byl Ústavu předán ke zpracování v roce 2012.

- Slovánské pohřebiště v Mlékojedech, publikace před zlomem. Většina textových prací a fotografické práce vyhotoveny v roce 2015. V roce 2016 pokračovaly práce na textu. (Publikace bude doprovázet úspěšnou autorskou výstavu „Smrtí to nekončí aneb tisíc let spali ve stínu Radobýlu“, která se přes léto 2017 přesune do Městského muzea v Kadani – vernisáž 9. června 2017.)
2. Práce jednotlivých odborných pracovníků publikované v rozličných periodikách (viz databáze RIV na MŠMT ČR). Kontrola plnění úkolů byla provedena dne 8. prosince 2016: věcná část - PhDr. Petr Novák Csc., kontrola existence výsledků v systému RIV - Ing. Simona Marešová.

II.5. VĚDECKÉ A DOZORČÍ RADY (KROMĚ ÚAPPSZČ, v. v. i.)

Zaměstnanci ÚAPPSZČ, v. v. i. nezasedají v dozorčích nebo vědeckých radách jiných institucí.

II.6. ZPRACOVÁNÍ A ŠÍŘENÍ VĚDECKÝCH INFORMACÍ

ÚAPPSZČ vytváří a spravuje asi největší oborovou *knihovnu* v Ústeckém kraji (spíše regionálně zaměřenou), která je otevřena všem odborníkům a studentům archeologie a příbuzných oborů. ÚAPPSZČ dále spravuje *archiv terénní dokumentace* pro území severozápadních Čech a zpřístupňuje jeho obsah veřejnosti formou prezenčního studia. Práce na postupné digitalizaci byly z důvodů mimořádného vytížení až na výjimky dočasně pozastaveny. ÚAPPSZČ pravidelně přispívá svými hlášenými a nálezovými zprávami do centrálního archivu Archeologického ústavu AV ČR v Praze i do periodické publikace *Výzkumy v Čechách*.

V rámci řešení výzkumných úkolů byl zpracován obsáhlý soubor nálezových zpráv, převážně ze starších a dosud nezpracovaných výzkumů. Výsledky vyhodnocených výzkumů budou postupně uveřejňovány v odborném tisku, případně poskytnuty studentům k dalšímu zpracování a publikaci. Vzniklé nálezové zprávy budou předány do archivu Archeologického ústavu AV ČR v Praze a v elektronické podobě i příslušným muzeím.

Z informací shromážděných vlastní činností a zpracováním informací o terénních výzkumech ostatních institucí na území Ústeckého kraje vzniká průběžně *PIAN (Prostorová identifikace archeologických nalezišť)*, která je přístupná odborné veřejnosti a jejíž data jsou poskytována do Archeologické databáze Čech, vedené ARÚP AV ČR.

V rámci plnění podmínek Dohody o rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů, kterou podle platného zákona (§ 21 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb.) musí mít organizace oprávněné k provádění terénních archeologických výzkumů uzavřenou s AV ČR, byly odstraněny nedostatky v poskytování informací do centrálního archivu při Archeologickém ústavu AV ČR v

Praze. Přípravuje se nové znění Dohod, které sleduje zvýšení odbornosti terénní archeologické práce v ČR a větší efektivitu v hospodaření s archeologickým dědictvím.

II.7. PAMÁTKOVÁ PÉČE V ÚAPPSZČ

ÚAPPSZČ se podílí na památkové ochraně archeologických pramenů jako součásti národního kulturního dědictví, a to v oblasti informační i praktické (záchranné archeologické výzkumy lokalit ohrožených výstavbou či těžbou).

Vlastními silami provedl ÚAPPSZČ v roce 2016 více než 10 velkých a několik desítek menších *záchranných archeologických výzkumů* na náklady stavebníka. Celkem bylo realizováno 193 archeologických akcí, včetně dozorů staveb.

Mimoto se i nadále Ústav archeologické památkové péče, v. v. i. podílel spolu s Oblastním muzeem Chomutov na záchranném výzkumu významného žárového pohřebiště z doby římské v Nezabylicích, opětovně ve spolupráci s univerzitou v Rzeszowe.

Po celý rok pracovala *tzv. záchranná služba*, zaměstnávající trvale 1–2 pracovníky dohledem nad stavebními akcemi ve vybraných regionech Ústeckého kraje.

Referát památkové péče ÚAPPSZČ poskytl v roce 2016 *vyjádření* k 819 stavebním akcím či k územním řízením a několik desítek dalších položek předal jiným oprávněným organizacím.

Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech, v. v. i. Byl i v roce 2016 spoluřešitelem projektu „Nedestruktivní geofyzikální výzkumy významných a ohrožených archeologických lokalit v Ústeckém kraji“, který vede Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. v rámci dotačního programu Regionální spolupráce krajů a ústavů Akademie věd České republiky.

II.8. PEDAGOGICKÁ ČINNOST

Odborní pracovníci ÚAPPSZČ spolupracují s vysokými školami. ÚAPPSZČ poskytuje studentům přístup do své knihovny a archivu.

PhDr. Eva Černá realizovala v dubnu 2016, jako externí přednášející, cyklus přednášek: Dějiny skla a sklářského řemesla, v rámci blokové výuky na Katedře historie při Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci.

II.9. ORGANIZACE KONFERENCÍ A ÚČAST NA NICH

ÚAPPSZČ v roce 2015 nepořádal žádnou mezinárodní konferenci. Jeho odborní pracovníci se prezentovali několika referáty či prezentacemi na tuzemských i zahraničních konferencích a

pracovních setkáních.

17.-20. 3. 2016, Plasy, Bc. Martin Volf, Mgr. Lubomír Zeman: „Krušnohorská architektura a urbanismus, nové poznatky k počátkům horního města Jáchymova“, přednáška v rámci konference Dějiny Staveb: pořadatel Klub Augusta Sedláčka, Sdružení SHP.

5.4.- 6. 4. 2016, Praha, Národní muzeum, Blažek, J. – Ondráčková, L. – Půlpán, M. – Půlpánová-Reszczyńska, A., : Výzkum pohřebiště z doby římské v Nezabylicích (okr. Chomutov) v roce 2015, přednáška pořádána v rámci akce: Informační kolokvium „Archeologické výzkumy v Čechách 2015“, pořadatel: Česká archeologická společnost.

6. 4.2016, Praha, Bc. Martin Volf: „Jáchymov, nové poznatky k počátkům horního města“, přednáška pořádána v rámci akce: Informační kolokvium „Archeologické výzkumy v Čechách 2015“, pořadatel: Česká archeologická společnost.

11. 4. 2016, Terezín, Mgr. Milan Sýkora: "Vazba husitských opevnění na novověké fortifikace". Konference k pevnostnímu stavitelství 18. století. Terezín.

26. 5. 2016 Terezín, Mgr. Petr Lissek: Projekt ArchaeoMontan 2018 – vize, cíle , výsledky, přednáška v rámci odborného semináře: Ústecký kraj na cestě ke světovému dědictví UNESCO, pořadatel: Ústecký kraj.

1. – 3.6. 2016, Mělník, Eva Černá – Jana Vepřeková – Šárka Jonášová: Středověké sklo z Pražského hradu, ze studny na Jiřském náměstí, posterová v rámci Mezinárodní konference Forum Urbs Medii Aevii (FUMA), pořadatel: Archaia Brno, o.p.s, Národní památkový ústav, ú.o.p. Praha, Archeologický ústav AVČR, Praha, v. v. i.

1.-3. 6. 2016, Mělník, Bc. Martin Volf: „Jáchymov, nové poznatky k počátkům horního města, přednáška pořádána v rámci Mezinárodní konference Forum Urbs Medii Aevii (FUMA), pořadatel: Archaia Brno, o.p.s, Národní památkový ústav, ú.o.p. Praha, Archeologický ústav AVČR, Praha, v. v. i.

1.-3. 6. 2016, Mělník, Bc. Martin Volf: „Archeologický výzkum mizejícího města. Bilance po 30 letech“, posterová prezentace v rámci Mezinárodní konference Forum Urbs Medii Aevii (FUMA), pořadatel: Archaia Brno, o.p.s., Národní památkový ústav, ú.o.p. Praha, Archeologický ústav AVČR, Praha, v. v. i.

10. 9. 2016 Křivoklát, Mgr. Milan Sýkora: " Archeologický výzkum hradu Rýzmburk“, přednáška pořádána v rámci II. ročníku interdisciplinárního pracovního setkání věnovaného památce Tomáše Durdíka, pořadatel: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., Katedra archeologie při Filozofické fakultě Západočeské univerzity v Plzni.

4. 10.-7. 10. 2016, Kutná Hora, Mgr. Jan Blažek, Mgr. Marek Půlpán: Krušnohorská lokalita Místo (600 m n. m.) z mladší a pozdní doby bronzové a z doby halštatské, posterová prezentace v rámci XIV. Mezinárodní konference „Popelnicová pole a doba halštatská“, pořadatel: Archeologický ústav AVČR, Praha, v. v. i.

5. 10.- 8. 10. 2016, Mikulov, Blažek , J. – Ondráčková, L. – Půlpán, M. – Půlpánová-Reszczyńska, A.,:

Kostrový hrob z doby římské odkrytý na pohřebišti v Nezabylicích, okres Chomutov, posterová prezentace v rámci Mezinárodní konference „Archeologie Barbarů“, pořadatel: Archeologický ústav Akademie věd ČR, Brno, v. v. i.

7. 10. 2016, Jihlava, Bc. Martin Volf: „Krušnohorská horní města a počátky Jáchymova“, přednáška pořádaná v rámci Mezinárodní konference Stříbrná Jihlava 2016, pořadatel: Archaia Brno, Muzeum Vysočiny Jihlava.

7. 10. 2016, Jihlava, Bc. et MUDr. Kryštof Derner:, Ing. Petr Bohdál, Jiří Crka, Mgr. Petr Kočár, RNDr. Roman Křivánek, Mgr. Petr Lissek, RNDr. Vladimír Šrein: „Kremsiger 2016, stav výzkumu středověkého hornického sídliště v Krušných horách“, přednáška pořádaná v rámci Mezinárodní konference Stříbrná Jihlava 2016, pořadatel: Archaia Brno, Muzeum Vysočiny Jihlava.

20. – 22. 10. 2016, Jablonec nad Nisou, PhDr. Eva Černá: Proměny skel ve středověkých Čechách – klasifikace archeologická i archeometrická; přednáška v rámci 6. Mezinárodní konference Historie sklářské a bižuterní výroby v českých zemích & 5. Diskusní seminář Sklářské svítání; pořadatel: Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, Svaz průmyslu a dopravy ČR, Česká archeologická společnost – Odborná skupina pro dějiny skla, Česká sklářská společnost.

25. 10. 2016 Teplice, Mgr. Milan Sýkora: „Hrady českého severozápadu v době vlády Lucemburků“, přednáška pořádaná v rámci krajské výstavy: Severozápadní Čechy za vlády Lucemburků, pořadatel: Regionální muzeum Teplice.

23. 11. 2016, Leipzig, Mgr. Věra Sušická: „Kultura se šňůrovou keramikou v kontextu kulturní krajiny mikrorregionu horní Hutné“, přednáška v rámci Kolokvia grantové nadace "Pro Archaeologia Saxoniae", pořadatel: Universität Leipzig.

12.- 13. 12. 2016, Bratislava, PhDr. Eva Černá: Koreferát k referátu J. Jedlička – A. Knápek: Experimentální tavba skla v Havlíčkově Brodě (Supplementary paper to the paper J. Jedlička - A. Knápek: Experimental melting glass in Havlíčkův Brod). 9. interdisciplinární konferencia a diskusný „okružly stôl“ História skla – 2016, pořadatel: Komisia pre podporu interdisciplinárneho výskumu historického skla na Slovensku pri výbore Slovenskej archeologickej spoločnosti SAV, v spolupráci s Múzeom mesta Bratislavy a Slovenskou sklárskou spoločnosťou.

II.10. MEZINÁRODNÍ PROJEKTY A SPOLUPRÁCE

ArchaeoMontan 2018 středověké hornictví v Sasku a Čechách

Mezinárodní a multidisciplinární projekt Archaeomontan 2018 byl zahájen dne 1. 9. 2015 pod vedením Zemského úřadu pro archeologii v Drážďanech (vedoucí projektu je Dr. Christiane Hemker). Dalšími projektovými partnery jsou Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech, v. v. i., Národní památkový ústav, územně odborné pracoviště v Lokti,

Vrchní báňský úřadu ve Freibergu, Česká geologická služba, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Technická univerzita ve Freibergu a města Dippoldiswalde a Krupka. Projekt ArchaeoMontan 2018 je realizován v rámci Programu spolupráce mezi Českou Republikou a Svobodným státem Sasko 2014 – 2020 a financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj, předpokládaný termín ukončení projektu je 31. 8. 2018.

Hlavní náplní projektu ArchaeoMontan 2018 je multidisciplinární výzkum realizovaný mezinárodním týmem archeologů, historiků, geologů a dalších speciálních odborníků z přírodovědných a technických oborů, zaměřený na počátky středověkého hornictví v Krušných horách. Výzkum je realizovaný v referenčních oblastech zahrnujících významné důlní revíry (severojižní transekt Dippoldiswalde – Altenberg – Krupka Osek) a západovýchodní transekt (Horní Blatná – Jáchymov – Přísečnice).

V tomto projektu jsou mimo jiné realizována v městě Dippoldiswalde a Krupka i stavební a přípravná opatření, jejichž výsledkem budou nově vybudovaná informační centra, která budou obsahově i vizuálně totožně prezentovat středověké hornictví v Krušnohoří jako součást kulturního dědictví UNESCO. V městě Dippoldiswalde bude v roce 2018 otevřena trvalá výstava věnovaná středověkému hornictví v Krušných horách. Velký důraz bude v projektu též kladen na publikování výsledků prostřednictvím dvou mezinárodních konferencí v roce 2017 v Kadani (pořadatel ÚAPPSZČ, v. v. i.) a v roce 2018 v Dippoldiswalde (pořadatel Zemský úřad pro archeologii v Drážďanech), formou sborníků, monografií, prostřednictvím dvou workshopů, webových stránek www.archaeomontan.eu, přednášek a prezentací a také formou putovní výstavy Stříbrná horečka a volání hor. V roce 2016 realizoval tým pracovníků ÚAPPSZČ, v. v. i. ve spolupráci s projektovými partnery a externisty řadu terénních aktivit zaměřených na komplexní (povrchový, geofyzikální, geobotanický a geologický) průzkum a výzkum pozůstatků středověkého hornictví v referenčních oblastech.

Projekt výzkumu pohřebiště z doby římské v Nezabylicích (okr. Chomutov)

V roce 2016 pokračoval projekt systematického výzkumu ohroženého pohřebiště z doby římské, zahájený v roce 2011 a zahrnující odkryv zcela unikátního pohřebiště z 1. a 2. století n.l. v severozápadních Čechách. Výzkum je realizován ÚAPPSZČ, v. v. i. ve spolupráci s Univerzitou v polském Rzesowě a Oblastním muzeem v Chomutově. Součástí projektu je každoroční studijní pobyt několika polských studentů archeologie a pracovní pobyt odborníků (archeologa a antropologa). Projekt je pravidelně podporován účelovými prostředky Odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Ústeckého kraje. Vedoucí výzkumu: Jan Blažek (ÚAPPSZČ, v. v. i.), Lenka Ondráčková (Oblastní muzeum v Chomutově), Marek Půlpán

(ÚAPPSZČ, v. v. i.), Agnieszka Pūlpánová-Reszczyńska (Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego).

II.11. POPULARIZAČNÍ ČINNOST

Pracovníci ÚAPPSZČ realizovali samostatně nebo ve spolupráci s dalšími institucemi mnoho popularizačních akcí různých druhů. K hlavním popularizačním počinům roku 2016 počítáme zejména pravidelné informace o probíhajících či ukončených archeologických výzkumech v Ústeckém kraji, uveřejňované prostřednictvím regionálního a celostátního tisku, rozhlasu a televize. Rozvíjí se i spolupráce se základním a středním školstvím, vedoucí k většímu šíření poznatků o vlastním obsahu archeologické práce a zejména k péči o archeologické dědictví – exkurze tříd do našeho ústavu. Dále jsme v roce 2016 zprovoznili facebookovou stránku naší instituce, která je veřejností velmi kladně přijímána a slouží k dobré prezentaci naší práce a také k pozvání široké veřejnosti na akce, kterých je ústav autorem nebo spoluautorem.

REALIZOVANÉ PŘEDNÁŠKY V ROCE 2016

25. 2. 2016 proběhla přednáška MUDr. Et. Bc. Kryštofa Dernerera, na které představil slovem i obrazem dosavadní poznatky z aktuálního výzkumu sedm století starých situací v předpoří Mikulovické brány v Kadani. Přednášku pořádalo Městské muzeum v Kadani.

8. 3. 2016 přednášel kolega Mgr. Milan Sýkora v litvínovské knihovně o středověkých hradech na Mostecku v rámci cyklu Univerzita volného času.

15. 3. 2016 proběhla přednáška archeologa a vedoucího výzkumu Bc. Martina Volfa „Záchraný archeologický výzkum v prostoru bývalých Hořan“ v zasedací místnosti Vršanské uhelné, a.s.

21. 5. 2016 proběhla přednáška Bc. Martina Volfa „Nové poznatky k počátkům horního města Jáchymova“, která seznámila zájemce s novými velmi zajímavými nálezy a objevy z počátků stříbrné horečky v Krušnohoří i samotném Jáchymově.

27. 5. 2016 přednášel v Kryštofových Hamrech MUDr. Et. Bc. Kryštof Derner o výzkumu našeho ústavu na středověkém hornickém sídlišti na Kremsigeru...aneb jak to všechno skutečně bylo.

10. 7. 2016 Noc kostelů na Lounsku. Kostel sv. Jakuba Většího v Bedřichově Světci zpřístupnil a výklad podal Bc. Martin Volf.

14. 9. 2016 Komentovaná prohlídka v Litoměřickém muzeu instalované úspěšné výstavy o raně středověkém pohřebišti v Mlékojedech. Výklad podali autoři výstavy: MUDr. et. Bc. Kryštof Derner a RNDr. Jana Kuljavceva Hlavová.

14. 12. 2016 proběhl v prostorách muzejního sklepa v Lounech předvánoční křest dlouho očekávané knihy o bronzovém pokladu z Líšťan, která zde byla poprvé představena veřejnosti. Knihu představili její autoři

PhDr. Petr Novák, CSc. a Mgr. Jan Blažek, ředitel Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech. Celý depot byl důkladně prozkoumán a na špičkové úrovni zpracován Ústavem archeologické památkové péče. Depot se vrátil do Oblastního muzea v Lounech, kde byl zařazen mezi sbírkové předměty a od července 2017 bude v rámci výstavy představen veřejnosti.

REALIZOVANÉ VÝSTAVY V ROCE 2016

17. 2. 2016 proběhla vernisáž výstavy „Za kamna vlezem aneb Pec nám spadla“, kterou společně připravily: Oblastní muzeum v Děčíně a Správa Národního parku České Švýcarsko ve spolupráci s Muzeem města Ústí nad Labem, Regionálním muzeem v Teplicích a naším Ústavem. Jednalo se o úspěšnou výstavu historických kachlů z Ústecka a Děčína. Konání výstavy 17. 2. – 30. 6. 2016.

6. 5. – 30. 10. 2016 Ústecký kraj, prostřednictvím Severočeské galerie výtvarných umění, Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech a dalších institucí, připravil výstavu „Severozápadní Čechy za vlády Lucemburků“. Za naši instituci se na přípravě výstavy podílel tým pod vedením Mgr. Milana Sýkory ve složení: PhDr. Eva Černá, Jiří Crkal, MUDr. et. Bc. Kryštof Derner a Bc. Martin Volf, kteří též připravili texty do katalogu provázejícího výstavu.

5.8.2016 Vernisáž výstavy „Archeologické nálezy na Studentském náměstí“, kterou naše instituce připravila pro Městské muzeum v Kadani. Autoři výstavy: MUDr. et Bc. Kryštof Derner a Jiří Crkal. Termín konání výstavy: 6. 8. - 28. 9. 2016.

16. 8. 2016 proběhla v Oblastním muzeu v Litoměřicích vernisáž výstavy „Smrtí to nekončí aneb tisíc let spali ve stínu Radobýlu“, věnovaná výzkumu slovanského pohřebiště z 10.-11. století v Mlékojedech, okr. Litoměřice, s unikátními nálezy a velmi zajímavým antropologickým materiálem. Instalace bude v červnu 2017 přesunuta do Městského muzea v Kadani. Veřejností byla po celou dobu instalace hojně navštěvována. Doprovodná publikace k výstavě vyjde během roku 2017.

III. HODNOCENÍ DALŠÍ A JINÉ ČINNOSTI

Podle své zřizovací listiny ÚAPPSZČ žádnou další či jinou činnost nemá.

IV. INFORMACE O VEDENÍ ÚČETNICTVÍ

Účetnictví Ústavu je vedeno externě účetní a poradenskou firmou Alfin, s. r. o., se kterou se spolupráce v minulých letech osvědčila.

V. FINANČNÍ INFORMACE

Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj, jsou obsaženy v roční účetní uzávěrce včetně přílohy a v přiložené auditorské zprávě (Příloha).

Oproti roku 2015, kdy jsme zaznamenali v hospodaření ztrátu 411 tisíc Kč, se v roce 2016 hospodařilo se kladným hospodářským výsledkem.

VI. PŘEDPOKLÁDANÝ VÝVOJ ČINNOSTI ÚAPPSZČ, V. V. I.

V roce 2017 a nejbližších dalších letech nepředpokládá ÚAPPSZČ hlubší změny v zaměření a způsobech naplňování svých odborných úkolů, které vyplývají ze struktury instituce. Podle současné představy by se počet pracovníků ÚAPPSZČ v nejbližších letech neměl pronikavě měnit. Výraznou změnou ve financování byl pouze přechod na institucionální financování výzkumu od roku 2010.

Na rok 2017 jsou prozatím (květen 2017) uzavřeny smlouvy či přijaty objednávky na vlastní záchrannou archeologickou činnost v takové výši, že kryjí schválený rozpočet na rok 2017 z 50%.

Dále bude vedení ÚAPPSZČ průběžně hodnotit efektivitu archeologické práce a průběžně ji přizpůsobovat požadavkům jak vlastního výzkumu, tak i možným legislativním změnám.

VII. AKTIVITY V OBLASTI OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Dodržování předpisů v oblasti životního prostředí v ÚAPPSZČ (např. při práci s chemikáliemi v laboratořích nebo při vlastních terénních výzkumech) je samozřejmostí a nedošlo k žádným pochybením. Stav terénních výzkumů z hlediska ochrany životního prostředí je pochopitelně pravidelně kontrolován námi i stavebníky.

VIII. AKTIVITY V OBLASTI PRACOVNĚPRÁVNÍCH VZTAHŮ

V roce 2007 byl v ÚAPPSZČ zpracován a přijat Vnitřní mzdový předpis, Pravidla pro nakládání s fondy instituce. Tyto předpisy upravují pracovně právní vztahy v ÚAPPSZČ, jsou dostupné na vnitřní počítačové síti a zaměstnanci jsou tak informováni o každé případné změně. Od roku 2009 byl zaveden příspěvek na individuálně sjednaná životní či penzijní pojištění všech trvale zaměstnaných osob.

PŘÍLOHA: ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA